

Jak může mít křesťan otroka?

List Filemonovi

1. čtení: LK 6,20-38

kázání: List Filemonovi 1-25

Bratři a sestry,

je to hezké čtení, jak před dvěma tisíci lety svobodný křesťan Pavel posílá svobodnému křesťanu Filemonovi otroka křesťana Onezima s nadějí, že už více nebude otrokem. Ale otroctví v našich zemích bylo zrušeno už před mnoha stovkami let. V současnosti je otroctví zakázáno po celém světě. Tenhle boj už vypadá vybojovaný. To, že člověk nesmí být otrokem je tak nějak jasné asi každému, koho znáte. Tak o čem se bavít? Jasně, můžeme si povídat o historii, o tom, jak otroctví vzniklo, jak fungovalo, o tom, jaký vliv na zrušení otrokářství mělo křesťanství a poplácat se jako křesťané po ramenu a co? Je tahle nejkratší biblická kniha jenom historickou zajímavostí? Kéž by.

Mám strach, že poselství tohoto listu je až příliš aktuální. Přestože ten příběh, který z dopisu Filemonovi můžeme vyčíst, zní krásně: uprchlý otrok se stane křesťanem a dobrovolně se vrací ke svému pánovi s nadějí, že už nebude otrokem, napadá mě tolik otázek.

Filemon, ten pán, byl přece křesťan. Jak mohl mít otroky? Copak to jde dohromady věřit v milujícího Boha a v Pána Ježíše Krista a přitom považovat druhého člověka za otroka? Za věc, za svůj majetek, mluvící užitečné něco? Jasně že tehdy bylo otroctví něco naprosto normálního. Ale to byla spousta věcí. Když ale člověk uvěří v Pána Ježíše, uvěří tomu všemu, co Ježíš říkal a dělal, už přece spousta věcí dělat nemusí, nemůže, nechce. Byť všichni okolo ano. Tak jak to? Jak může křesťan vlastnit člověka? A to jsme někdy v roce 60 našeho letopočtu. Ale dobře, ono to chvíli trvá, než člověku všechno dojde. Víte, jak dlouho to trvalo církvi? 1400 let. 1400 let bylo v církvi až na výjimky normální, že někteří lidé jsou majetek jiných lidí. 1400 let. Až v roce 1434 církev oficiálně odmítla otrokářství. A o něco později ho prohlásila za těžký hřích. Až za dalších 400 let bylo otrokářství zrušeno ve Spojených státech. Dalších 400 let. Doprčic. Tak k čemu to bylo? K čemu ten Ježíš přišel a říkal a dělal to všechno. Když dalších 1800 let může člověk chodit každou neděli do kostela, poslouchat evangelium, modlit se Otče náš, a doma mít vedle krávy, koně a auta taky člověka, otroka? Copak četli těch 1800 let nějakou jinou Bibli? Vždyť je to tam napsané.

Jenže člověk, každý člověk, i vy i já, si z té bible vždycky něco vybereme. Něco je pro nás hrozně důležité a něco vynecháme. Většinou to, co nám není úplně příjemné, co by stálo příliš mnoho úsilí. A tak máme skvělou teologii v oblasti pravdy, hříchu, spasení...a už nám uniká ekologie, svoboda, společenství.

Ale i přes to všechno stojí za to číst ten Pavlův dopis Filemonovi. Zmíním 3 věci.

1. Prosí. Nedělá revoluci, nevyhlašuje revoluci. Nevyužívá své moci a autority. Ale prosí. Přemlouvá. Vysvětluje. Aby došlo ke změně v člověku, nemůže to přijít zvrchu, zvenku. Musí to ten člověk pochopit, přijmout sám. Musí být proměněn zevnitř. A tady se mám hodně co učit. Kdybych zjistil, že doma máte někdo otroka, rozhodně bych vás neprosil.

2. Prosí křesťana. Je to hrůza, že Filemon byl křesťan a přesto dokázal vlastnit člověka. Ale právě díky tomu, že už je křesťan, může se s ním Pavel smysluplně bavit a vysvětlovat a prosit. Protože je na čem stavět. Oba dva se už nějak snaží rozumět světu a životu a člověku ve světle Dobrého milujícího Boha a Pána Ježíše Krista. To je věc, co? Docela často se jako křesťané snažíme změnit svět, pomáhat sociálně, měnit politiku, psát petice... To všechno je dobré. Určitě. Ale zapomínáme na to nejdůležitější. Zvěstovat evangelium, které dokáže člověka proměnit zevnitř. Aby mělo smysl se o něčem bavit, něco vysvětlovat, prosit. Je skutečně naše mlčení o evangeliu Ježíše Krista vedeno ostychem a úctou pořed svobodou každého člověka? Nebo je to strach a nedůvěra? Že to totiž nemá smysl, že tomu stejně nikdo neuvěří. A nebo se stydíme? Asi je to všechno dohromady. Každopádně je to všechno dohromady blbě.

3. Je ochoten to zaplatit. Pavel tam píše: Je to otázka peněz? Tak já to zaplatím. Ze svého. (Jestliže ti

způsobil nějakou škodu nebo je ti něco dlužen, připiš to na můj účet. Já Pavel píšu vlastní rukou: já to nahradím.) Dokud to jsou jen hezké řeči, jsou to prostě jen hezké řeči. Až když jde o peníze, začne to být zajímavé.

Říkal jsem tři ale vlastně to jsou 4. Pavel je oba zná. Jsou mu bližními. Přiblíž se těm, kterým chceš pomoci, které chceš přesvědčovat...S Láskou. Jasně, 1 člověk. Ale to je strašně moc. (Papír 30x přeložit – 107 km)

Dnes je otroctví zakázáno v každé zemi světa. Přesto je podle různých odhadů na světě stále asi 20-30 milionů lidí otroků.

A otrokářství ekonomické, sexuální, vězňů, Jak dlouho bude trvat, než se v našich kostelích budou lidé ptát: jak je to možný, že v roce 2019 křesťané nedělali nic proti vykořisťování lidí v zemích třetího světa. Jak to, že mohli nosit boty a trička a halenky, které jim ušili v podstatě otroci někde v Číně nebo v Bangladéši, Vietnamu, Indii? Jakto, že křesťané nešli hlásat evangelium? Ne do Bangladéše. Vůbec. Stačí zůstat v ČR. A zvěstovat evangelium majitelům a ředitelům firem, které si tam nechávají věci vyrábět. No jo, ale to pak bude stát tričko 600 a boty 4000. No ano. Pak to bude alespoň částečně fér. Pavel tam píše: Je to otázka peněz? Tak já to zaplatím. Ze svýho. (Jestliže ti způsobil nějakou škodu nebo je ti něco dlužen, připiš to na můj účet. Já Pavel píšu vlastní rukou: já to nahradím.) Dokud to jsou jen hezké řeči, jsou to prostě jen hezké řeči. Až když jde o peníze, začne to být zajímavé.

Ne, není fér říci, že žádní křesťané nedělají nic. Dělají. Díky Bohu spoustu věcí. Někteří. A co my?

Kolik toho z Bible vynecháváme my? Máme před sebou ještě spoustu práce.